

הסכות שמסיימין עם השופר הוא הכל להכניע את עמלק ימ"ש ע"י השופר. ועל כן מתחילין לתקוע מראש חודש אלול ומסיימין בהושענא רבה יום הנ"א, ושפיר תוקעין באמצע הושענות דייקא בעת שאנו צועקין הושע נ"א כנ"ל והבן, והרמז לזה שכן "שופר" עם מספר נ"א עולה ז' פעמים "סוכה" שהוא הושענא רבה יום ה' דסכות ודו"ק היטב:

ב) הושענא למענך אלקינו הושענא, למענך בוראינו, למענך גואלינו,
למענך דורשינו, יש לדקדק למה לא אמר למענך ד', והתירוץ מובן שהוא כדי שיבואו על סדר אלפא ביתא. אבל יש עוד לאלקי מילין, על פי דברי הזוה"ק פרשת יתרו (עט ע"ב) שאל רבי יוסי לרבי שמעון הגדתי היום לד' אלקיך (דברים כו ג) לד' אלקינו מבעי' לי' למימר, א"ל רבי שמעון הכי תנינן כל הדר בארץ ישראל דומה למי שיש לו אלקי, וכל הדר בחוץ לארץ דומה למי שאין לו אלקי, ומשה דלא זכה למיעל לארעא קדישא, ובגין כך לא אמר אלקינו אלא אלקיך עכ"ל, (עיין מזה בדברינו לפרשת שלח ולשבת נחמו ולחודש אלול עיי"ש).

וזוה הושענא למענך אלקינו, היינו שנוכה לביאת הארץ שהשי"ת יהי' נקרא עלינו בבחי' אלקינו, וכבר ידוע דבריהם ז"ל (סנהדרין צו ע"ב) כי כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה, וידוע עוד (שער הגלגולים הקדמה י"ז) שהלימוד על דרך פרד"ס הוא כנגד הד' עולמות פשט בעשי' רמז ביצירה דרוש בבריאה סוד באצילות, והנה דרוש שהוא כנגד עולם הבריאה נקרא עולם הכסא, ומתמן הוא הארת התשובה עילאה מבחי' אימא עילאה, כנודע כל זה

קס"א קנ"א קמ"ג ועולה "חותם" עם הכולל, ושני פעמים תנ"ה מס' "חותם" הלז עולה "דוד" במילואו וטובו שהוא מספר "אין שטן ואין פגע רע" כי אז אין עוד שום פחד ומורא מהחיצונים ומהקטרוגים, על כן אנו נחתמים אז פעם שנית בהחותם הטוב).

ומעתה מה מאוד נכון הדבר לתקוע בשופר ביום הזה, לרמז על הנוטריקון ועל המספר של "אין שטן ואין פגע רע", וגם לפי המבואר בספה"ק כי "מלך מלכות" עולה "שופר", בוודאי מהראוי ונכון לתקוע בשופר בהאושפיזא דדוד מלכנו בעת שהוא במילואו וטובו כנ"ל.

ועוד רמז נכון יש ליתן לזה על פי הידוע (פרי עץ חיים שער הלולב פ"ד) אשר החותם הא' נקרא חותם ציון, והחותם הב' נקרא חותם ירושלים, וידוע שנחסר בזמן הזה היו"ד של ירושלים, וממילא ירושלים חסר עולה שופר, ועל כן בהושענא רבה שהוא חותם ירושלים תוקעין בשופר והבן.

והנה מה שהמנהג הוא לתקוע באמצע הושענות דייקא, הוא לדעתי על פי הידוע שיש מראש חודש אלול עד הושענא רבה נ"א יום, ועל כן אנו שואגים הושע נ"א בהנ"א ימים הללו כמבואר בספה"ק (תשרי מאמר י"ב אות ג' וראה אגרא דכלה בראשית פי"ג פ"ז וכן איש חי וזאת הברכה א'), וכמו שהארכתי לעיל אשר כל עבודתנו באותן הנ"א ימים הוא להכניע את עמלק שהוא הס"מ ע"י השופר, ורמזתי שם אשר שופר במילואו כזה שי"ן וא"ו פ"א רי"ש עולה כס יה מלחמה לחויה בעמלק מדר דר. ואם נחשוב הו' במילוי כזה ו"ו, עולה סוכה שבעת ימים, כי כל עבודתנו מר"ח אלול עד הושענא רבה שהוא יום השביעי דחג

סופרים וספרים הק', וזהו המכוון אצלי בכוונת
הושענא עליית "שבטים" בימים הק' הללו
וכאמור:

ד) הושענא אום אני חומה. אפשר לי לומר
שהנהו תיבין המה שלשה שמות
מן הע"ב שמות הידועים, או"ם אנ"י חו"ם,
והמה נרשמים בקריאת שמע, השם או"ם על
תיבת וזכרתם, והשמות אנ"י חו"ם על תיבות
ולא תתורו, והנה כבר אמרו חז"ל (במדבר רבה
י ב) כי עינא ולבא המה תרי סרסורי דעבירה,
וכשנזכור בהלאו דלא תתורו אחרי לבבכם ואחרי
עיניכם וכו' ממילא נהי' נשמרים מכל חטא
ועון. וזה הושענא או"ם אנ"י חומ"ה, לזכור
תמיד בהנהו שמות הק' הללו הנרשמים על
זכרתם את כל מצות ד' ועל ולא תתורו, ובוה
נהי' בטוחים שלא נחטא עוד אמין:

ה) הושענא מוענת עלך יחידה ליחדך.
יתפרש על פי דברי חז"ל בש"ס
בכמה מקומות (פסחים נ ע"ב) דרמין קראי
אהדדי, דפעם אחד כתיב (תהלים נו יא) כי גדול
עד שמים חסדך, ופעם אחד כתיב (שם קח ה)
כי גדול מעל שמים חסדך, ומתרגינן כאן בעושין
שלא לשמה אז גדול עד שמים חסדך, כאן
בעושין לשמה נאמר גדול מעל שמים חסדך.
וזה הושענא מוענת עלך, היינו שעושין לשמה
הנאמר אצלו כי גדול מעל שמים חסדך, יחידה

להטועמים מעין החיים (וע' בבני יששכר מאמר
גדולה תשובה דרוש ב' אות ב'), וזה הושענא למענך
בוראינו עולם הבריאה בחי' תשובה עילאה,
וע"י התשובה הושענא למענך גואלינו שיהי'
הגאולה ב"ב.

הושענא למענך דורשינו בחי' דרוש שהוא
כנגד עולם הבריאה אימא עילאה
תשובה עילאה, והכל סובב והולך לכוונה זו
האמור, רק בכדי שיהי' על סדר אלפא ביתא
נקט מקודם אלקינו וגואלינו בין בוראינו
לדורשינו, אבל הכוונה הוא לפ"ד הקלושה
הושענא שנוכה לגאולה העתידה ב"ב ע"י
התשובה באמת ובלב שלם שבא מן עולם
הבריאה עולם הדרוש, ואז נזכה לבוא לארצינו
הקדושה שדומה למי שיש לו אלקי והשי"ת
יהי' נקרא עלינו בבחי' אלקינו כיה"ר בב"א:

ו) הושענא עליית שבטים. י"ל על פי מה
שאינא בבני יששכר במאמרי
בין המצרים (מאמרי תמוז אב מאמר ב' אות ד' ה')
שהלכושי שמות של בין המצרים גימטריא
"שבטים", והם מדה"ד כוז"ו מצפ"ץ ⁷⁵ עיי"ש
לדרכו בקודש, ועיין בדברינו לט"ו באב בכוונת
הש"ס (תענית ל ע"ב) יום שהותרו "שבטים"
לבוא זה בזה עיי"ש.

והנה ידוע (ראה בני יששכר מאמרי אלול מאמר
א' אות ח') שהימי בין המצרים הנמוכים
יש להם עלי' ע"י הימים הקדושים הללו מן
ראש השנה עד שמיני עצרת כנודע כל זה מפי

למ היינו הוי"ה בחילוף א"ת ב"ש והאותיות הקודמות לו ולאחריו.

בספרו בני יששכר (מאמרי תשרי מאמר י"ב אות י') בהושענא למען גדלך ותפארתך, שכך הוא על פי הדין יען שמדת חסד ורחמים אברהם ויעקב כמה רבים נגד יצחק מדת גבורה ויחיד ורבים הלכה כרבים עיי"ש.

וזה נרמז גם כאן הושענא לקש מארבה, שכן לקש [ת"ל] עולה אברהם, יעקב, ותיבת ארבה גימטריא יצחק, וזה הושענא לקש מארבה שאברהם ויעקב יתגברו על מדת יצחק, וזהו ג"כ נרמז בהושענא למען רחמך הרבים במובן. וזה שאמר דוד מלך ישראל ע"ה (תהלים קיט קנו) רחמך רבים ד' במשפטך חיינו כי כך הוא הדין והמשפט לילך אחר הרוב:

ח) הושענא רוב מדון. ואין לו ביאור על פי פשטות עיין היטב בפירושים [ועיין שופרא דישראל פירוש נחמד], וכגון דא מוכרחין אנו לפרש גם על צד הרמז, על פי מה שאמרתי בפרשת דברים בפסוק (א י) ד' אלקיכם הרבה אתכם, כי המספר של הס"מ [סמא"ל] הוא קל"א, ומספר ד' אלהיכ"ם הוא קל"ב אחד יותר, ובהיתרון הלז אנחנו מתגברין עליו בכח ד' אלקים בחסדו הגדול ית"ש הוא אחד ושמו אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ והבן ועיי"ש באריכות יותר. וזאת נ"ל כעת רמז הקרא (דברים כח ח) יצו ד' אתך את הברכה באסמך, שכן "אסמך" עולה סמא"ל מס' קל"א, "יצו הוי"ה" עולה קל"ב, ג"כ אחד יותר, ובאחד היתרון הלז "יצו ד'" אתך את הברכה "באסמך".

והנה "רוזן" הוא מספר רס"ג, ולחצאין אין לו מספר זגוי אלא קל"א וקל"ב, וזה שאנו

ליחוד היינו שעושין לשמה לשם יחוד קוב"ה ושכינתו וכאמור ע"כ הושענא:

ו) הושענא רשומים בשמך, הושענא שואגים הושענא. גם זאת נ"ל על פי מה שכתבתי לעיל שהשמות של בין המצרים עולים שס"א, והאריז"ל (פרע"ה שער הברכות פ"ז) חושב מספר השמות הללו למספר שי"ן מלאה שהוא מספר שי"ס כנודע, ותיבת שואגים ג"כ עולה שי"ס, וזה שאנו אומרים הושענא שואגים הושענא על השמות הנ"ל ועל הימים הנ"ל. וביותר נ"ל כי שואגים [שעולה שי"ס] עולה שמך, וזה רשומים בשמך, על כן "שואגים" הושענא תמוכים עליך, וכעין שאנו אומרים עשה למען "שמך":

ז) הושענא כרם מתולעת, הושענא לקש מארבה. יתפרש ברמז על פי הידוע מן הרבה פסוקים שבני ישראל נקראים "כרם", וידוע מכוונת הקרבנות (פרע"ה שער עולם העשיה פ"ג) בפסוק עול"ת תמיד, שיש קליפה הנקראת תול"ע שהוא מתגברת בכל בקר להרקיב ולכלות את הכל, וע"י עול"ת תמיד אותיות תול"ע וע"י השם הק' אב"ג ית"ן, שבגימטריא תול"ע אנחנו בכחינו להתגבר על הקליפה הזאת עיי"ש. וזה הושענא "כרם מתולעת", ר"ל מהקליפה הזאת.

והנה כל מגמתינו בכל הימים הק' הללו מן ראש השנה עד עתה הוא להתגבר מדת חסד ורחמים מדת אברהם ויעקב על מדת גבורה מדת יצחק. וכבר כתב כ"ק זקני זצ"ל

שואגים הושענא רוב מ"רוון" מס' קל"ב שהוא מס' ד' אלקיכם אחד יותר ממס' הס"מ, ובוה היתרון הושענא והבן:

(ט) הושענא פועל ישועות, הושענא צדיק נושעות, קרב תשועות. נ"ל על פי הידוע שהאותיות מנצפ"ך המה רומזים

על הגאולות (פרקי דרבי אליעזר פרק מ"ח), והאות צ' רומז לגאולה האחרונה ב"ב, וידוע שמקודם יבוא אליהו לבשרנו ככתוב (מלאכי ג כג) הנה אנכי שולח לכם את אלי' הנביא וכו' ואח"כ יבוא משיח בן יוסף ואח"כ משיח בן דוד, וזהו פועל ישועות ע"י צדי"ק נושעות ע"י אות צ', וגם רמז לזה שכן צדיק נושעות [שעולה אלף ל"ן] עולה אליה משיח בן יוסף משיח בן דוד, ועל ידיהם קרב תשועות ב"ב והבן:

הוציא מן המדבר

מאמר יב

יחודא שלים - שמיני עצרת

מקריבין רק פר אחד איל אחד, וזה "אחד באחד" יגשו. וגם אחד באחד יגשו [שעולה שמ"ז] עולה פר אחד איל אחד במספר המכוון, ואז ורוח לא יבא ביניהם התדבקות רוחא ברוחא ממש כביכול ית"ש והבן.

והנה חז"ל במדרש ויגש (בראשית רבה צג ב) דרשו בזה אחד באחד יגשו זה יהודה ויוסף עיי"ש, וידוע (זוה"ק ח"א ק ע"ב ורלו ע"א) כי יהודה ויוסף המה בחינות יסוד ומלכות, שיובן להמשכילים על היחודא שלים של יום שמיני עצרת, והוא סיוע שיש בו ממש לדברינו ברמז הדבר:

הוציא מן המדבר

(א) ביום השמיני עצרת תהיה לכם וכו' פר אחד איל אחד (במדבר כט לה). יש לרמז ברמז מעט, כי ידוע שביום שמיני עצרת נפתחין כל צנורות השפע, על כן אין מקריבין אלא פר אחד איל אחד [העולה שמ"ז] שעולה צנור עם הכולל מהרצון של אלופו של עולם, ובמדרש הידוע (ילקו"ש במדבר רמז תשפ"ב) עשה לי סעודה קטנה כדי שאתנה ממך, וכבר פירשו בספה"ק הכוונה בזה שלא להאריך בסעודה בכדי ליהנות ממך דייקא בקירוב בשר כביכול והענין נודע להמשכילים. ויש בזה רמזא דחכמתא בפסוק (איוב מא ח) אחד באחד יגשו ורוח לא יבא ביניהם, כי בכל ימי החג הק' היו מקריבים כמה פרים ואילים שנים, וביום שמיני עצרת הק' אין

הערות

מ ראה אגרא דכלה פרשת וישלח עה"פ ויעקב נסע סוכותה (בראשית לג יז).

וברינה ובשמחה רבה, וכן יעזרינו השי"ת שיהי' בקרב התיקון השלם בביאת בן דוד בב"א:

(ג) על בן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד (בראשית ב כד). אפשר לרמוז בו ענין שמיני עצרת היחוד השלם, על פי מה שאיתא בכוונת קריאת שמע לכוין בהראשי תיבות של ו'הי' א'ם ש'מוע ת'שמעו תיבת אשתו (סדור ר"ש מראשקוב), וגם איתא לכוין בפרשה הלז השמות הוי' בהכ"ד עיינן עיי"ש ותבין כי אין לנו עסק בנסתרות. וידוע גם מכוונת שמיני עצרת לכוין הכ"ד עיינן הללו בסוד הכתוב (ישעיה נד יב) ושמתי כדרכך שמשותך עיי"ש כי ידאתי להרחיב הדיבור יותר.

והנה השם הוי' בפשטות עולה כ"ו, וכ"ד פעמים ע' בסוד כ"ד עיינן עולה אלף תר"פ, ובצירוף הוי' בפשטות מספר כ"ו למס' אָל"ף תר"פ יעלה למס' אָלף תש"ו, ולדעתי הקלושה זהו סוד א"שתו-אלף תש"ו, הנרמז בראשי תיבות של ו'הי' א'ם ש'מוע ת'שמעו וכן בתיבות א'דני ש'פתי ת'פתח ו'פי.

והנה איתא בספר בני יששכר מוקני זצ"ל (מאמרי תשרי מאמר י' אות ח"י) שהסוכה עם הד' מינים מורין בעומק שאנחנו נקראים בנים למקום והשי"ת הוא לנו לאב, כי המלך אנו קיימא לן (סנהדרין כב ע"א) אין רוכבין על סוסו ואין משתמשין בשרביטו ואנחנו בני ישראל משתמשין בענני כבוד, וכן הד' מינים המה שרביטו של מלך מפני שאין שום שר שולט עליהם רק הם תחת השגחת הכורא ית"ש לבד ואנחנו משתמשים בהם, אלא ע"כ מפני

(ב) או יאמר ביום השמיני עצרת תהיה לכם. ולהבין למה נקרא המועד הזה בשם עצרת דייקא, ודברי חז"ל בזה ידועים, ואפשר לי עוד לרמוז בזה על פי הידוע והבאתי כמה פעמים שצריך לקשר הימי בין המצרים הנמוכים שהם כ"ב ימים להימים הק' הללו מן ראש השנה עד שמיני עצרת, שג"כ המה כ"ב ימים וממילא היום המר והצר ביותר שהוא יום תשעה באב, הוא מכוון כנגד יום שמיני עצרת, וכבר רמזתי במאמרינו לתשעה באב בפסוק (ידמיה ל ז) ועת צרה הוא ליעקב שקאי על יום הצרה של מ' באב עיי"ש, ואין מהצורך להכפיל הדברים, ומהגם על ראש שמחתנו והיום הצר הזה יש לו עלי' ביום שמיני עצרת.

על כן לדעתי זאת הוא הצירוף של עצרת "עת-צר", שנהפך כעת ה"עת-צר" לעצרת, וידוע דברי הזה"ק אמור (קד ע"ב) שההוא יומא יעקב איהו ברישא לחדוותא על כל אושפיוזין אבהן עלאין קדישין, ולדברינו נכון הדבר מאוד יען שהעת צרה היתה אז עיקר ליעקב כמו שכתוב ועת צרה הוא ליעקב וכמו שרמזתי שם בזה, על כן ביום התיקון ג"כ הוא העיקר ורישא לחדוותא, וכמו שכתוב (תהלים קכו א) בשוב ד' שבות עמו יגל יעקב ישמה ישראל.

וזאת הוא המכוון אצלי בהושענא של אום אני חומה שהיא הקפה שלישית כנגד יעקב, וכנודע אנו אומרים גולה וסורה וכו' ונחשבת כצאן טבחה זרוי' בין מכעיס' ובוודאי נאמר זאת ביותר על ימי בין המצרים וביותר על יום הצר הנ"ל, אבל חבוקה ודבוקה כך בהנהו כ"ב ימים הקדושים והטהורים וביותר ביום הכ"ב יום שמיני עצרת שנתקן הכל בגולה

שהשי"ת הוא לנו לאב עיי"ש, וגם הסוכה היא בחי' אמא עילאה אם רבצת כנודע ^{מא}.

וזהו רמז הקרא, על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו, היינו את הסוכה עם המינים בחי' אב ואם, ודבק "באשתו" היינו בהשם הוי' עם הכ"ד עייני"ן העולה "אשתו" כנ"ל, והיו לבשר אחד להקריב או רק פר אחד ואיל אחד סעודה קטנה כדי שאהנה ממך בקירוב בשר דייקא כנודע ענינו (ראה זוה"ק ח"ג ריד, ב) ^{מב}, וזה והי' לבשר אחד והבן כי יש לי עוד להעמיק יותר בזה אך יראתי בפצותי והמשכיל יבין:

(ד) וישכון ישראל במח בדד עין יעקב אל ארץ דגן ותירוש אף שמיו יערפו מל אשריך ישראל מי כמוד עם נושע בד' (דברים לג כח). יש לרמז בזה כל הימים הק' מן עשרת ימי תשובה עד שמיני עצרת, כי צריכין לקשרם ולעגדם יחד כמו שדברתי מזה בכמה מקומות, ואני רואה כעת ראי' חדשה כי עשרת ימי תשובה [שעולה אלף תשמ"ב] עולה ביום השמיני עצרת תהיה לכם עם הכולל. על כן נ"ל וישכון ישראל במח בדד רמזו על עשרת ימי תשובה, שכן בדד עולה עשרה.

והוא גם על פי דברי חז"ל (בראש השנה יח ע"א וביבמות מט ע"ב) על שפעם אחד נאמר (דברים ד ז) מי בד' אלקינו בכל קראינו אליו, ופעם אחד כתיב (ישעיה נה ו) דרשו ד' בהמצאו, ומתרג' הגמ' הא ביחיד הא בצבור, ויחיד אימת בעשרת ימי תשובה עיי"ש, על כן וישכון ישראל

במח בדד והיינו ביחיד רמזו [ש"בדד" עולה י] על עשרת ימי תשובה, עין יעקב רמזו על חג הסוכות שהוא כנגד יעקב כנודע (זוה"ק ח"ג רלא, א), וכמעט הכתוב (בראשית לג ז) ויעקב נסע סכתה, ושמקריבין או עיי"ן פרים (סוכה נה ע"ב), וזה עיי"ן יעקב, אל ארץ דגן ותירוש היינו חג הסוכות באספק מוגרנד ומיקבך (דברים מז יג), אף שמיו יערפו מל רמזו על הושענא רבה, כנודע מהכוונות של חביטת ערבה (פרי עין חיים שער הלולב פ"ו) לכוין לשם יו"ד ה"א וא"ו שעולה "מל", עיי"ש כי אין להרחיב הדיבור ביותר, על כן אף שמיו יערפו "מל" הוא הושענא רבה.

אשריך ישראל מי כמוד עם נושע בד', בוודאי קאי על שמיני עצרת היחוד השלם כביכול עם ישראל עם קרובו, וגם רמז לזה שכן אשריך ישראל מי כמוד עם נושע [שעולה אלף תשמ"ד] עולה ביום השמיני עצרת תהיה לכם כנודע מכוונות הספירה (פרע"ח שער ספיה"ע פ"א) כי "יום" עולה נ"ז מס' א"ל הוי"ה, בהוי"ה עולה יחוד, וזה "אשריך ישראל מי כמוד עם נושע בהוי"ה" הוא "היחוד" של "ביום השמיני עצרת תהיה לכם", ואין להאריך עוד ואתה הבן:

(ה) יפתח ד' לך את אוצרו הטוב את השמים לתת מטר ארצך (דברים כח יב). נ"ל לרמז בזה דהנה דוד מלך ישראל ע"ה אמר (תהלים קמ ח) סכתה לראשי ביום נשק, וכבר נתנבאו בזה בספיה"ק כי ביום נשק קאי על שמיני עצרת, וכמו שאנו אומרים אחר

מא תיקוני זוהר הקדמה ב, ב שער הכוונות ענין סוכות דרוש ד'.
מב ראה אגרא דכלה פרשת וישלח עה"פ ויעקב נסע סוכותה (בראשית לג יז).

(ו) ולזבולן אמר שמח זבולן בצאתך ויששכר באהלך (דברים לג יח). ג"ל לרמוז בזה כי ידוע ששמיני עצרת הוא זמן אסיפת פרנסה טובה והשפעות טובות עלינו ועל כל ישראל על כל השנה, והענין הוא לפי דעתי הקלושה בפשטות על דרך שאמרו ז"ל (אבות פ"ד מ"ז) אם אין קמח אין תורה, על כן קודם שמחת תורה שצריכין לסיים התורה ולהתחיל במורא, ואנו ששים ושמחים בהסיום והתחלת התורה הוא מקודם יום שמיני עצרת שיורדין בו כל השפעות טובות על כל השנה, ואח"כ ביום שמחת תורה ע"י הסיום והתחלת התורה נתחזק השפע, כי אם אין תורה אין קמח והבן.

והנה יששכר וזבולן נוכל לומר שהמה רומזין על שמיני עצרת ושמחת תורה, יששכר שהוא עמוד התורה מרמוז על שמחת תורה, וזבולן שה' עוסק בפרקמטיא ובהשפעות טובות ליששכר מרמוז על שמיני עצרת, וגם כמעט הכתוב (בראשית ל כ) הפעם יזבלני אישי, והענין נודע להבאים בסוד ד' מ"ד. ועל כן זכרנו אלהים אתי זכר טוב הפעם יזבלני אישי עם הכולל [שעולה אלף רכ"ז] עולה יום שמיני עצרת, (וכן כי ילדתי לו שלשה בנים ג"כ עולה יום שמיני עצרת עם הכולל ודו"ק).

וזה שמח זבולן בצאתך, היינו ביום שמיני עצרת שאז אנחנו יוצאין מהסוכה לביתינו בתים מלאים כל טוב, וכאשר באמת "צא" עולה "סוכה", וזה בצאתך דייקא, ויששכר באהלך באהל של תורה ביום שמחת תורה, כן ג"ל ברמזי הדברים. ולפי זה מובן ממילא שברכת

חביטת ערבה שעולה זרע ותנשקני מגשיקות פיך ונעשה בזה הכנה על שמיני עצרת כנודע כל זה. והנה כבר ידוע ומפורסם מה שאמר כ"ק זקני מראפטיין וצוקלה"ה שמה שהבטיח הקב"ה לאברהם אבינו (בראשית יב ב) והי' ברכה כי ב"ך חותמין (פסחים קז ע"ב) שרומז לו כי בשמיני עצרת שהוא כ"ב לחדש יהי' הגמר חתימה לטובה. וכמו שאנכי בעניי רמזתי בזה אשר ביום השמיני עצרת עולה ראש השנה יום כיפור, לרמוז שנמשך החתימה טובה מר"ה ויו"כ עד שמיני עצרת והבן. ועל כן לפי הנ"ל יום גשק שקאי על שמיני עצרת [שעולה תק"ו] עולה השם הק' אב"ג ית"ץ שהוא השם החסד כנגד אברהם כנודע מ"ד.

והנה אברהם עולה רחם, וביום שמיני עצרת שטובי' גנוז בגוי' מדרגי' דטוב בסוד אמרו צדיק כי טוב (ישעיה ג י), וכשטובי' גנוז בגוי' נעשה מן רח"ם מט"ר ואז אנחנו מתברכין במטר. וזה יפתח ד' לך את אוצרו הטוב את השמים לתת "מטר", וגם שמים [שעולה ש"ן] עולה זכר ונקבת, וזה אוצרו הטוב את "השמים" לתת מטר ארצך. והסופי תיבות של לת' מט"ר ארצ'ך הוא כת"ר, כי אחר ברכת גשם בעת אמירת "כתר" אז נגמר הכל לטובה כנודע (עפ"י זוה"ק ח"א רב ע"א), הבן הדברים כי אין באפשרות להרחיב הדיבור ביותר כמובן. והרמוז לכל זה שכן גמר כתיבה וחתימה טובה [שעולה אלף קע"א] עולה שמיני עצרת עם הכולל, דייקא יען שהוא הכולל של ימים הנוראים הק' והבן:

✽ הערות ✽

מג ראה תיקון"ז תיקון ע' קלה ע"א, וראה בפרי עץ חיים שער ספירת העומר פ"ז.
מד ראה פרדס רמונים שער כ"ג פ"ז וליקוטי תורה להאריז"ל פרשת ויצא.

יעקב אבינו זבולן לחוף ימים ישכון והוא לחוף
אניות (בראשית מט יג) בוודאי בא לרמוז לו בזה
ברכת גשם בשמיני עצרת דייקא, ולכן משיב
הרוח ומוריד הגשם [שעולה אלף קפ"ה] עולה
שמיני עצרת החג הזה וכמו שאנו אומרים
ותן לחכם וכו':

(ז) הוי"ה אלקיכם הרבה אתכם והנכם היום
ככוכבי השמים לרב (דברים א י).

יש לרמוז הפסוק הלז על יום שמיני עצרת, על
פי מה שאמרתי בהושענא רבה אשר "הוי"ה
אלקיכם" עולה קל"ב כמספר הס"מ עם הכולל,
שהוא ביטולו, עיין לעיל מאמר חותם מלא אות
ח', וכן הבא גמי י"ל ד' אלקיכם כנ"ל שהוא
ביטול הס"מ, הרבה אתכם במ"ם רבתי [שעולה
ת"ק ויחד עולה אלף רל"ג] עולה ביום השמיני
עצרת, לומר לך שאז הוא הזמן היותר מוכשר
לבטלו מכל וכל.

והנה איתא בכתבי קודש של זקני הגאון ק
מראפמשיץ זצ"ל שמה שהבטיח
הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה "בך" חותמין (פסחים
קז ע"ב), רימוז לו כי בשמיני עצרת שהוא כ"ב
לחודש תשרי הוא גמר החתימה טובה. ונ"ל
לומר בדרך רמז, שכ"ב פעמים "יום" שרומז
לשמיני עצרת בגימטריא אלף רל"ב, ובהחזרת
אלף לאלף^{סה} הוא "רגל", וזה רומז על שמיני
עצרת שאמרו ו"ל (ראש השנה ד ע"ב) שמיני

"רגל" בפני עצמו, וזה והנכם היום ככוכבי
השמים "לרב" דייקא וחסר עוד א' למספר
רג"ל, ועל כן אמר ד' אלקי אבותיכם יוסף
עליכם ככם אלף וקרי אלף ואז יהי מספר
רג"ל, לרמוז כי בשמיני עצרת שהוא רגל בפני
עצמו אז חלין כל הברכות ויורדין כל השפעות
טובות, וכמו שהבטיח הקב"ה לאברהם אבינו
בך חותמין שביום הכ"ב יהי הגמר חתימה
טובה כנ"ל. ועל כן כ"ב פעמים יום עם הכולל
[שעולה אלף רל"ג] עולה ביום השמיני עצרת,
ואז ויברך אתכם כאשר דבר לכם אכ"ר, והכן.

ואולם אפשר לומר שכל זה הוא בא בזכות
מצות סוכה והד' מינים, וכמו שמלתי
על לשוני זה כביר אשר סבה, אתרג, לולב,
ג' פעמים הדס, ב' פעמים ערבה [שעולה אלף
תקי"ח] עולה שמיני עצרת עם פר אחד איל
אחד בהתכללותם כאחד יחד, וכן אם נחשוב
אתרג מלא בוא"ו יהי מספרו של לולב אתרג
ב' פעמים ערבה ג' פעמים הדס כמנין אהבה
דוחקת את הבשר שבא בשמיני עצרת ממצות
הד' מינים הללו.

ולדרכינו הנ"ל מדייק הכתוב והנכם היום
ככוכבי השמים לרב, לרמוז בזה
שהכל בא בזכות מצות סוכה שמצותה הוא
שיהי' הכוכבים נראין מבחוץ, ועל ידי זה אנו
זוכין לכל השפעות טובות בשמיני עצרת המרומז
בתיבת לרב שהוא מספר רג"ל כנ"ל:

✽ הערות ✽

מה ראה שערי גן עדן אורח צדיקים (דרך ו') ושפע טל (ש"א פ"ו), ועיין בבני יששכר (מאמרי
חודש כסלו מאמר ב' אות י"ח) דמספר אלף הוא בלי גבול וכו' עיי"ש ואלף נקרא כאילו
הוא אות א'.

בזה הקרא "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להכה" שמיני עצרת עם הכ"ד עייני"ן עם ברכת "גשם" בסוד הכ"ד עיינין כנודע, ושעל ידי זה נזכה שיהי' בית עשו לקש בב"א, והבן כי קצרתיו:

(י) **הנה ידוע** (פרע"ח שער הלולב פ"ח) כי שמיני עצרת הוא בסוד הכ"ד עיינין בסוד הכתוב (ישעיה נד יב) ושמתי בדכ"ד שמשותיך, וגם ידוע כי בראש השנה ויום הכיפורים הוא בחינת תשובה מיראה, וחג הסוכות וביותר בשמיני עצרת הוא בחינת תשובה מאהבה, אהבה דוחקת כנודע למשכילים¹⁰. וידוע דבריהם ז"ל (יומא פו ע"ב) תשובה מיראה זדונות נעשין לו כשגגות ותשובה מאהבה זדונות נעשין לו כזכויות.

ולזה נ"ל כי סבך עם גשם [שעולה חמ"ג] עולה זכויות, שאז אנו עושין תשובה מאהבה שזדונות נעשין לנו כזכויות, וע"י האהבה של הכ"ד עייני"ן אנו נוטלין מן מספר של זדונות מגין כ"ד וגשאר מס' זכויות, כי החילוק בין מספר זכויות למס' זדונות הוא במספר כ"ד, והכל בא ע"י הסבך והגשם של סוכות ושמ"ע שהוא מספר זכויות, והוא באמת לדעתי הקלושה סוד חדש תשרי בעצם שעולה זדונות זכויות, שהוא בחינת ראש השנה יום כיפור סוכות, הבן הרמזים הללו ויונעם לך:

(יא) **תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב** (דברים לג ד). נ"ל לפרש הקרא על פי דברי רש"י ז"ל חולין (קלו ע"א)

(ח) **אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם ונתתי גשמיכם בעתם** (ויקרא כו ג-ד). י"ל בזה אשר ברכת גשם בא בזכות מצוות הקדושות מן ראש השנה עד אחר סוכות, ובזכות זה אנו מתברכין לגשמים בעתם, שכן אם בחקותי תלכו רומז על ראש השנה ויום הכיפורים הנקראים חוק, על דרך הכתוב (תהלים פא ה) כי חוק לישראל הוא. ואת מצותי תשמרו דא מצות סוכה שהוא שמירה מזרם וממטר, וגם על פי דברי חז"ל (עבודה זרה ג ע"א) מצוה קלה יש לי וסוכה שמה, על כן ואת מצותי תשמרו מרמז על מצות סוכה.

ועשיתם אתם רומז על הד' מינים, כי "אתרוג לולב ג' פעמים הדם ב' פעמים ערבה" עולה אָלֶף תל"ט, ועם הכולל אָלֶף ת"מ, וזהו ועשיתם את"ם שנוטריקון אָלֶף ת"מ, ואח"כ ונתתי גשמיכם בעתם אנו זוכין לברכת גשם ולכל טוב אמן. ויש להאריך עוד בזה על הפסוק (תהלים סט ב) הושיעני אלהים כי באו מים עד נפש [העולה אלף ק"ע] שעולה שמיני עצרת במספר המכוון, אך פה תהא שביתת קולמוסי:

(ט) **והיה בית יעקב אש ובית יוסף להכה וכו' (עובדיה א יח). אש להכה** גימטריא גשם, שאנו מברכין בשמיני עצרת, וידוע (פרע"ח שער הלולב פ"ח) שכל עיקר כוונת שמיני עצרת, הוא בהכ"ד עייני"ן בסוד הכתוב (ישעיה נד יב) ושמתי בדכד שמשותיך, כמו שהבאתי כמה פעמים, על כן שאר התיבין והיה בית יעקב ובית יוסף [שעולה אלף קצ"ב] עולה שמיני עצרת עם הכ"ד עייני"ן, באופן שמרומז

מו ראה אגרא דכלה פרשת וישלח עה"פ ויעקב נסע סוכותה (בראשית לג יז).

זוה לשוננו, תורת משה קרויה תורה לפי שניתנה תורה לדורות, ושל נביאים לא קרי אלא קבלה שקבלו מרוח הקודש כל נבואה ונבואה לפי צורך השעה והדור והמעשה עכ"ל. זוה שיש לפרש, תורה צוה לנו משה, כי רק תורת משה קרויה תורה ולא כל שאר נביאים וכתובים, והטעם הוא מפני שהוא מורשה קהלת יעקב היינו לפי שניתנה לנו בתורת ירושה שהוא לדורות עולם משא"כ שאר נ"ך. וזהו גם רמיזת המסורה מורשה ב', דין, ואידך (שמות ו ח) ונתתי אותה לכם מורשה, ועל כן לא נקרא תורה רק מה שצוה לנו משה רבינו וק"ל.

ואז שאל מה דבעי ויהיב לך כנודע (וזה"ק ח"ב לב ע"א), וכל ברכאן דלעילא ותתא המה נכללין בברכת כהנים כידוע¹¹, ובני ארץ ישראל עושין שמחת תורה ביום שמיני עצרת ואנחנו בני הגולה עושים שמחת תורה ביום שלאחריו, ובגבהי מרומים המה שני ימים שמחת תורה, על כן בצירוף שניהם שני פעמים שמחת תורה [שעולה אלפיים תשי"ח] עולה יברכך ד' וישמרך יאר ד' פניו אליך ויחנך ישא ד' פניו אליך וישם לך שלום (במדבר ו כד-כו) ודו"ק:

יב) מן ראש חודש אלול עד שמחת תורה ועד בכלל יש נ"ג ימים, ובהנ"ג ימים הללו אנו מיחדין באהבה ויראה היחודא עילאה, שמע ישראל עם היחודא תתאה בשכמל"ו עד שבימים הק' הללו שמיני עצרת ושמחת תורה נגמר היחוד השלם ביחודא שליט, על כן לפי קוצר דעתי מקריבין אז פר אחד איל אחד דכר ונוקבא פר נקיבה איל זכר, ודייקא אחד אחד בסוד יחודא עילאה דכורא יחודא תתאה נוקבא, ובוה אני רואה אשר המספר של יחודא עילאה עם המספר של יחודא תתאה שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד - ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בצירוף מספר נ"ג הימים הק' הללו [שעולה אלפיים תקכ"ט] עולה שמיני עצרת שמחת תורה במספר המכוון ודוק:

והנה ידוע מה שאיתא בזה"ק אמור (קד ע"ב) על הפסוק וביום השמיני עצרת שבהאי יומא יעקב הוא ברישא לחדותא וכל אינון אושפיזין חדאין עמי, וכ"ק זקני וצ"ל בספר בני יששכר (מאמרי תשרי מאמר י"ג אות ה') אמר בזה כי על כן נקרא יום הזה יום שמחת תורה עיי"ש תורת אמת (מלאכי ב ו) ותתן אמת ליעקב (מיכה ז כ) עיי"ש. ונ"ל עוד בזה ברמז מעט, כי בוודאי אז הוא יעקוב מלא בוא"ו, על כן אם נחשוב יעקוב מלא יהי' עולה עם כל האושפיזין שחדאין עמי אברהם יצחק יעקוב משה אהרן יוסף דוד [שעולה אלף תמ"ו] למספר יום שמחת תורה, זוה מורשה קהלת יעקב דייקא והבן מאור.

✧ הערות ✧

מז ראה חסד לאברהם מעין ב' נהר סא, פרי עץ חיים שער העמידה פרק ד'.

מאמרי חודש מרחשון

מאמר א

צירוף החודש

ואפשר עוד לומר כי העצם השם "מרחשון" [שעולה תר"י] עולה ג"כ "זה" פעמים "הוי"ה" עם "רחמים", לרמז הלז שמאיר לנו הי"ב צירופי הוי"ה בחי' רחמים, ואם נחשוב מרחשון בחד וא"ו [שעולה תר"ד] עולה "דבש" עם "רחמים" וכל זה לרמז על ענין האמור, ובהיות שידוע דבריהם ז"ל אשר חינוך הבית השלישי לעתיד לבא ב"ב אשר הוא יהי' הסוף וקץ לקיבוץ הגלויות יהי' במרחשון, לכן וברחמים גדלים אקבצך (ישעי' נד ז) [שעולה תר"ו] עולה במרחשון יה"ר שיכנה ויתחנך בב"א:

(ב) **או** יאמר שהצירוף הלז בא לרמז מנהג ישראל תורה הוא, לקבוע עתים לתורה ושיעורין בסדרן בזה החודש על כל ימות החורף, דהנה ידוע והבאתי לעיל באות הקדום דברי המדרש כי בנין הבית העתיד ב"ב יהי' במרחשון עיין באריכות מזה בבני י"ששכר (מאמרי חשון מאמר א' אות ב.). והנה כבר אמרו ז"ל (ויקרא רבה ז ג) שאין הגלויות מתכנסות אלא בשביל המשניות, כמו שנאמר (הושע ח י) גם כי יתנו בגוים, והוא לשון מתניתין, עתה אקבצם. ועל כן המנהג בחודש הזה לקבוע עתים לתורה

(א) **הצירוף** של חודש מרחשון הוא ותה"י ויוצא מהפסוק (דברים כו טו-טז) ו'דבש ה'יום ה'זה י'הו' (משנת חסידים חשון א.). ונ"ל כי "זה" [י"ב] פעמים הוי"ה עולה "ודבש", וזה "ודבש" היום "הזה" הוי"ה.

והענין של הרמז הלז בחודש הזה דייקא, ג"ל כי ידוע (ברית כהונת עולם מאמר אילו של יצחק פ"ב) שיש י"ב צירופי הוי' והמה כנגד י"ב חדשי השנה והשם הוי' הוא בחינת רחמים ומאיר לנו בכל חודש צירוף א' של רחמים מהשם הוי' ב"ה וב"ש, וכל אחד כלול מאידך, נמצא שמאיר לנו בכל חודש כללות הי"ב צירופי הוי', ועל כן נקרא "חדש" שעולה י"ב פעמים הוי"ה בנודע כל זה.

ומשום זה נ"ל כי בחודש זה ששמו "מרחשון" לשון מרירות ח"ו, וגם נקרא "בול" (מלכים א' ו, לח) מפני שבלה את הכל ומכלה את הכל כדבריהם ז"ל (ראה פסיקתא רבתי ו'), על כן בא הרמז בצירוף הלז בחודש הזה לבל ידאג ובל יפחד כלל יען שמאיר לנו "זה" פעמים הוי"ה שעולה "ודבש", וגם תיבת "דבש" בעצם הוא מיתוק לבחינת "מר" בנודע והבן [עיין מה שהביא רבינו לעיל בפירוש לתפוח בדבש].